

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Distillatio quid, quotuplex, & quid per eam intendamus. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

nobilitate, ac multiplicibus viribus dicere. Accedat
lector φιλομαθής, ac Natura secretorum perscruta-
tor, nam distillationes haudquaquam inglorius tra-
ctabit. Primo aquas, & olea extrahemus, mox
tincturas, elixires, sales, & eiusmodi similia. Mista
quodammodo in elementa dissoluere, ac singula po-
riora reddere, varias, & aduersantes, suas facultates
separare, & elicere, ut ex voto uti possimus, aliis
qua scisse, & nouisse non pœnitebit.

*Distillatio quid, quotuplex, & quid per eam inter-
damus. C A P. I.*

VTRVM distillatio eruditæ vetustati cognita fu-
rit, decernere nihil moror, alio tamen artificio
quam nunc utimur, apud Dioscoridem fas est te-
gere, inquit, Epice oleum, quod picinum appellatur, se-
parata parte aquosa, innatat hæc, ut in lacte serum. Ex-
cipitur, dum coquitur pix velleribus puris, super habi-
tum eius expansis, & quum illa permaduerint, expressa
in vas, atque hoc fit, quam diu pix excoquitur. Geber
definit eam. Distillatio est vaporum aqueorum in
vase eleuatio: verum vera diffinitio alibi dicitur. Tri-
plicem statuit diffinitionem per ascensum, per descen-
sum, & per laciniam. Sed id simulare non possum, in
distillationum species laciniam interponi. Nos dic-
mus per ascensum, descensum, & per inclinationem
scilicet inter vtrumque medium quæ valde necessaria
est: dum enim res ascensionem contumax, ut ascendere
discat, inclinamus paulatim eleuando, dum tenuior
scansilis euadat. Distillandi dogma tale erit. Vas primi-
paretur vitreum, vel æneum, plerunque turbatum in
pyri formam, & cucurbitæ instar vtero turgescens, in-
pra vas accommodetur pilei instar, in vtero subiecto
sis collum recipiens, pileum infra circummambit can-
lis, ex quo rostrum foras eminet. Huic aliud vas subie-
tur, ab recipiendo iniecto latice receptaculum distillans.

Acceda-
 scruta-
 ius tra-
 moro-
 Mistra-
 gula p-
 scultate
 aliagu-
 inten-
 gnita in
 n artu-
 n fasche-
 ellatur.
 erum. Es-
 u per hab-
 t, express-
 Geber in
 um in fa-
 erur. Tri-
 sum, in
 Nos dis-
 nationem
 necessam
 ascendere
 tenuior-
 Vas prim-
 imatum
 escens. In
 ubi ede-
 mbit can-
 vas fabe-
 m distill-
 Obli-

Constipantur spiramenta luto paleato, vel linteis, ne
 materies flatuosa, vel halituosa reddita, in auras diffle-
 tur. Subiecto vasi igne, vi caloris materies in rotulen-
 tiam vaporem soluitur, & in æthera sustollitur, qui fri-
 gidis pilei fornicibus occursans, inibi residens frigore
 densatus, in bullas tumet, sic cameras, & parietes irro-
 rat, mox coit in guttas, ac stillatitius factus refluit, & in
 tumorem abit, & per canalem, & rostrum in recepta-
 culum illabitur. Sed vas, & receptaculum pro rei distil-
 landæ ratione subduntur: nam si res vaporosæ, aut fla-
 tulentæ fuerint, organa ampla, humiliaque, & rece-
 ptaculū turgidius flagitant, nam dum vi ignis flatuosa
 excitantur, atque angustas corporum cauitates perua-
 lentates, ibidem consupati, alioqui flagrantés vasa dis-
 rupta pūt, magnumq; in bombum, & crepitum abeunt,
 nec sine astantium periculo siustilla prosiliunt, sic status
 ex angustis elusus à noxa se vindicabit. Si verò res cali-
 dæ, tenuesq; fuerint, collo longo & subtili, & sic media
 media quærunt: hæc industrius artifex exijs, quæ Na-
 tura adumbravit, ediscere potuerit. Animalis iracundo,
 & in iram præcipiti, vi pote viso, & leoni tumens cor-
 pus, breuique longitudinis tractu colla contraxit, quasi
 ex amplioris alui vasculo flatulentum ingenium ex-
 plodi possit, crassioresque partes subsiderent, rursus au-
 tem ceruus, struthiocamelus, & camelopardalis *δολι-
 χος* *αχιλον* mitia, & tenuis spiritus animalia, & graci-
 les aluos, & longa retinuerunt colla, vt meatu multo
 angustiōri, longiori que tenuis, & subtiles spiritus in-
 sublime euentilarent. Id tamen præcipuum non igno-
 randum duximus: triplicem in stirpibus humiditatem
 posse exhauriri, alimentariam, qua vivit, eaq; exiccata
 carer, hæc à fontana, vel puteali aqua parum fere differt,
 consistentiæ alteram, ex qua mistum conglutinatur,
 & hæc durioris virtutis, tertiam humidi radicalis, pin-
 guem, & oleosam, in qua vires delitescunt. Nec silen-
 tio prætereundum tanquam artis principia, quæ ex plu-
 ribus experiendo cognoui, mista aliqua primò tenues,
 ac calidos vapores exhalare, post humidiores, crassio-
 resque, contra aliqua terrenos & phlegmaticos, post

igneos, calidosque, qui materiei gremio sident, colluctantis ignis profugantur, quod quum nullum bilis, aut perpetua regula statui possit, pleraque nos notabimus, pleraque solentiori Minerua te oblectare ne pœniteat.

De aquarum extractione, & præcipue bene olentibus

C A P. II.

AQUARVM extractiones quia vulgares sunt, quibus expediemus. Si odoratas extrahere conueruerit, ex calidis stirpibus, terrosis, & quæ internodiis tota mole odores retinent, hæc sine artificio coniecta, ac subiecto igne, suos odores reddunt, ut

Rosis floribus aurantiij mali, myrti, & lauendulæ odoratas aquas

extrahere licebit, ut diximus, & ijs similibus, cum stirpibus, tum balneo ex voto uti, sensim tamen ignem adhibendo ne comburantur. Sunt & in stirpibus odoriferæ frondes, ut myrti, lauendulæ, citri, & similibus, quæ cum floribus remiscet, odorem florum non obtundunt immo & gratiam quandam aquis conciliant. Et ex eiusmodi floribus carentibus ex turionibus earum præcipue olentes aquas extractas vidimus, præsertim si prius vase clausa plusculis diebus Soli apricanda trahimus. Iucundi quidem, & haud quaquam spernentur odoris ex basilicæ frondibus aqua exigitur: præsertim si tritati, vel garyophyllati, si leuis balnei calor, sensim adhibitus eam proleget, & educat, atque Soli insolaranda credatur. Ex azadarat floribus, siue pseudosicomorina sua colens elicitur aqua, tenuis & spirabilis. Argumentum deprehendendi utrum odores in tota mole, aut superficie, aut alibi sparsa sident, hoc erit, digitis frondes, aut flores coterantur, qui mox olfacti eundem emanant odorem, aut suavius halant, in tota mole latent odores. Contra vero si quos digitis triueris, non solum natiuo odore orbantur, sed grauius olent, id in superficie tantum summis oris resident odores, qui maxime in partibus male olentibus remisti, non solum obtunduntur.